En för Sverige ny *Gyrophaena* (Col., Staph.).

Av

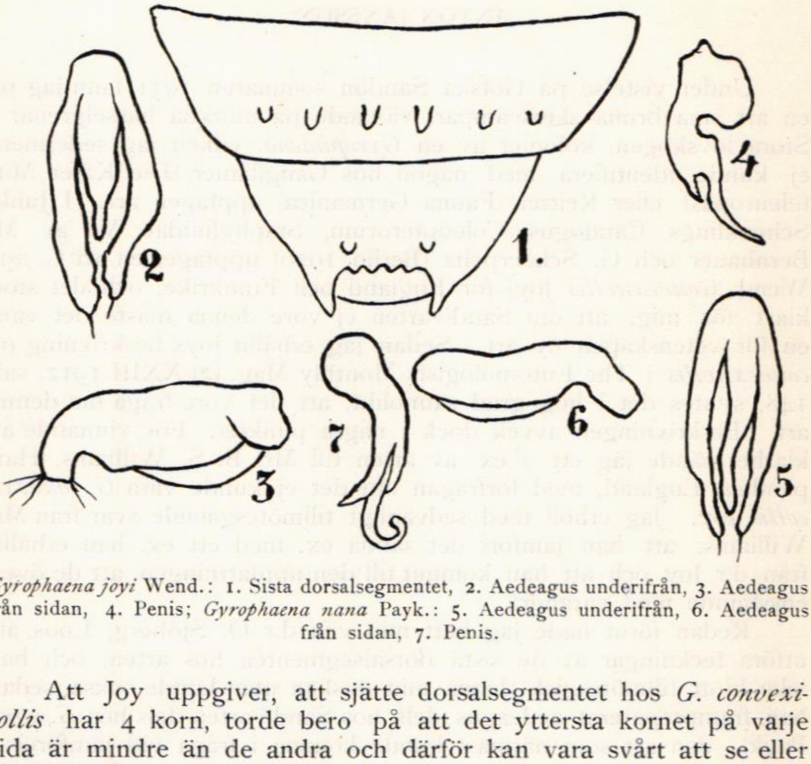
ANTON JANSSON.

Under vistelse på Gotska Sandön sommaren 1931 fann jag på en art små bruna skivsvampar, växande på murkna hasselgrenar i Stora lövskogen, kolonier av en *Gyrophaena*, vilken jag sedermera ej kunde identifiera med någon hos Ganglbauer (Die Käfer Mitteleuropas) eller Reitter (Fauna Germanica) upptagen art. I Junk-Schenklings Catalogus Coleopterorum, Staphylinidae VI av M. Bernhauer och G. Scheerpeltz (Berlin 1926) upptages en art G. *joyi* Wend. (*convexicollis* Joy) för England och Frankrike, och det stod klart för mig, att om Sandö-arten ej vore denna måste det vara en för vetenskapen ny art. Sedan jag erhållit Joys beskrivning på *convexicollis* i The Entomologists Monthly Mag. (2) XXIII 1912, sid. 148, syntes det i hög grad sannolikt, att det vore fråga om denna art. Beskrivningen avvek dock i några punkter. För vinnande av klarhet sände jag ett ♂-ex. av arten till Mr. B. S. Williams, Harpenden, England, med förfrågan om det ej kunde vara *G. convexicollis* Joy. Jag erhöll med sedvanligt tillmötesgående svar från Mr. Williams, att han jämfört det sända ex. med ett ex. han erhållit från d:r Joy och att han kommit till den uppfattningen, att de överensstämde med varandra.

Redan förut hade jag bett min vän d:r O. Sjöberg, Loos, att utföra teckningar av de sista dorsalsegmenten hos arten, och han icke blott tillmötesgick denna min önskan utan kunde också, sedan han framprepararat aedeagus dels hos Sandö-arten dels hos *G. nana* Payk., den art som närmast kunde komma i fråga vid jämförelse, lämna teckningar av detta organ hos de båda arterna. Dessa teckningar kan jag nu låta åtfölja min lilla uppsats, och de skola göra det lätt att identifiera *G. joyi* om, såsom det är att förmoda, denna art skulle anträffas annorstädes hos oss, väl närmast på Gotland eller Öland eller i övrigt i Sydsverige.

G. joyi hör genom antennbildningen samt täckvingarnas punktur till gruppen *bihamata* C. G. Thoms., *laevipennis* Er., *fasciata* Marsh. och *poweri* Crotch men avviker från dem alla genom helsvart bakkropp samt hanens könskaraktärer. I avseende på bakkroppens färg liknar *G. joyi G. nana* men är mycket mindre 1,6—2 mm, och sjunde dorsalsegmentet hos ♂ är liksom aedeagus med

penis bildat på ett helt annat sätt. Under det att sjunde dorsalsegmentet hos *G. nana* har en urbuktad tand i mitten av bakkanten och på sidorna en svagt inåtböjd torn, har hos *G. joyi* samma segment bakkanten svagt crenulerad och på sidorna en torn samt är på skivan på vardera sidan försedd med ett litet korn. Sjätte dorsalsegmentet har liksom *G. nana* 6 korn, av vilka de inre ej äro så långsträckta som hos *nana*.

Gyrophaena joyi Wend.: 1. Sista dorsalsegmentet, 2. Aedeagus underifrån, 3. Aedeagus från sidan, 4. Penis; *Gyrophaena nana* Payk.: 5. Aedeagus underifrån, 6. Aedeagus från sidan, 7. Penis.

Att Joy uppgiver, att sjätte dorsalsegmentet hos *G. convexicollis* har 4 korn, torde bero på att det yttersta kornet på varje sida är mindre än de andra och därför kan vara svårt att se eller kanske kan saknas helt.

Genom den helsvarta bakkroppen liknar *G. joyi* också *G. lucidula* Er. men avviker från denna bl. a. genom bildningen av sjätte dorsalsegmentet hos ♂, vilket hos *lucidula* alldeles saknar korn.

Vidare uppgiver Joy att bakkroppen hos *G. convexicollis* skall vara tydligt punkterad. På sandöex. är punkturen tämligen otydlig, men trots även denna avvikelse torde Mr. Williams' granskning och jämförelse kunna tillmätas avgörande betydelse.

Arten skall enligt Joy förekomma på »marshy places», liksom *G. lucidula*. Stora lövskogen på G. Sandön är, där fyndet gjordes, skuggig, om också icke fuktig.